

نقش پسابهای صنعتی در آلودگی خاک مطالعه موردی ناحیه صنعتی شهرستان اراک

حشمت‌الله آقارضا و افشین پورمتین*

چکیده: امروزه به علت تراکم جمعیت و افزایش صنایع و بی‌توجهی انسانها به حفظ محیط زیست انواع مواد آلاینده از نواحی صنعتی در روی زمین پخش یا زیر خاک مدفون می‌شوند و هر یک از آلاینده‌ها بالفعل یا بالقوه می‌توانند روی بافت خاک اثر کرده و تعادل اکوسیستم را برهم بزنند. مثلاً پساب ناشی از دباغی که مقدار زیادی مواد اسیدی و قلیایی دارد می‌تواند درجه اسیدیته یا قلیائیت خاک را تغییر دهد که در این شرایط حیات میکروارگانیسم‌های خاک به خطر می‌افتد. در استان مرکزی (اراک) تراکم صنایع باعث آلودگی آب و هوا و نهایتاً خاک می‌شود. ناحیه مرکزی اراک، شامل شهر اراک و مناطق اطراف آن، ناحیه‌ای است صنعتی با گسترش کارخانه‌ها و اختصاص اراضی برای توسعه آنها و به همین علت از سطح مزارع و مراتع این ناحیه بطور روزافزونی کاسته می‌شود.

در این مقاله سعی بر این است که تاثیر آلودگیهای پساب از نظر کیفی و تاثیرات آنها بر خاک بررسی شود. برای اینکار مواد اولیه و تولیدات نهایی هر کارگاه و تاثیر آن در خاک و نتیجتاً علت آلودگی خاک در اثر فاکتورهای مختلف مورد بررسی قرار می‌گیرد و نهایتاً توصیه‌هایی برای حفظ کشاورزی و پوشش گیاهی در اثر آلودگی خاک در منطقه ارائه می‌شود.

---

*- کارشناسان بخش تحقیقات آبخیزداری مرکز تحقیقات منابع طبیعی و امور دام
- سازمان جهاد سازندگی استان مرکزی